5 ① 54166

Answer key (3 Hours)

Q. P. Code:-
[Total Marks: 100]

N. B.:- **All** questions are **compulsory**.
सर्व प्रश्न सोडविणे **आवश्यक आहे**.
All question carry equal **marks**.
सर्व प्रश्नांना समान गुण **आहेत**.
Figures to the right indicate full marks.
उजविकडील **अंक** पुर्ण **गुण** दर्शवितात.

Text: Prose and Poetry paper-II

Q.1. Translate any **two** of the following: **[20]**
खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंचे** भाषांतर करा.

a] एकं समयं भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे। तत्र खो भगवा भिक्खू आमन्तेसि– "भिक्खवो"ति। "भदन्ते"ति ते भिक्खू भगवतो पच्चस्सोसुं। भगवा एतदवोच–"चत्तारोमे, भिक्खवे, वलाहका। कतमे चत्तारो? गज्जिता नो वस्सिता, वस्सिता नो गज्जिता, नेव गज्जिता नो वस्सिता, गज्जिता च वस्सिता च। इमे खो, भिक्खवे, चत्तारो वलाहका। एवमेवं खो, भिक्खवे, चत्तारो वलाहकूपमा पुग्गला सन्तो संविज्जमाना लोकस्मिं। कतमे चत्तारो? गज्जिता नो वस्सिता, वस्सिता नो गज्जिता, नेव गज्जिता नो वस्सिता, गज्जिता च वस्सिता च।

उत्तर:- एकदा भगवान श्रावस्तीमध्ये विहार करत होते, अनाथपिण्डकाच्या जेतवनारामामध्ये. तेथे भगवान भिक्षूंना आमंत्रित करत म्हटले, "भिक्षूंनो" भिक्षूंनीदेखील "भदन्त" असे म्हणून प्रति उत्तर दिले. भगवान त्यांना म्हणाले : भिक्षूंनो चार प्रकारचे ढग असतात. कोणते चार ? गर्जतात पण वर्षाव करत नाही, वर्षाव करतात पण गर्जना करत नाही, गर्जनाही करत नाही व वर्षावही करत नाही, गर्जनाही करतात व वर्षावही करतात. भिक्षूंनो असे चार प्रकारचे ढग असतात. भिक्षूंनो, हया चार ढगांप्रमाणे व्यक्तिही हया जगात विद्यमान असतात. कोणते चार ? गर्जतात पण वर्षाव करत नाही, वर्षाव करतात पण गर्जना करत नाही, गर्जनाही करत नाही व वर्षावही करत नाही, गर्जनाही करतात व वर्षावही करतात.

b] यो'दुम्बरस्स कुसुमेन मरीचितोय, वासं यदिच्छति स खेदमुपेति बालो,
अत्तानमेव परिहञ्ञति अत्तहेतु, अत्ता न विज्जति कदाचिदपीह देहे।
पोसो यथा हि कदली सुविनिब्भुजन्तो, सारं तदप्पम्पि नोपलभेय्य कामं,
खन्धेसु पंचसु छळायतनेसु तेसु, सुञ्ञेसु किञ्चिदपि नोपलभेय्य सारं।
सुत्तं विना न पटभावमिहत्थि किंचि, देहं विना न खलु कोचि मिहत्थि सत्तो,
देहो सभावरहितो खणभंगयुत्तो, को अत्तहेतु अपरो भुवि विज्जतीह?

उत्तर:- 4 .जो मूर्ख उंबराच्या फुलाकडून सुगंधाची आणि मृगजळापासून पाण्याची इच्छा जर करीत असेल तर (तो) पश्चाताप प्राप्त करतो, आपल्यासाठी आपलीच हानी करतो या शरीरात आत्मा कधीच विद्यमान नाही . 4
5 .जसे केळी (स्तंभा)च्या चिरफळया उडविल्याने, त्यात कामनायुक्त (माणसाला) ज्याचे पोषण केल्या जाऊ शकते असा निश्चितच थोडा देखील सार दिसत नाही, (त्याच प्रमाणे) त्या शून्य (तुच्छ) पंचस्कंधात आणि सहा आयातनात थोडासुद्धा सार (चिरंतन तत्त्व) सापडणार नाही.५
6 .येथे धाग्या शिवाय थोडे सुद्धा वस्त्र बनू शकत नाही, (तसेच) शरीरा शिवाय येथे खरोखरच कोणताही प्राणी नाही, आणि हे शरीर स्वभाव (आत्मभाव) रहीत क्षणभंगुर आहे, (तर मग) आत्याकरीता दुसरा कोण या जगात विद्यमान आहे.६

(2)

Answer key **Q. P. Code:-**

c] कायप्पकोपं रक्खेय्य, कायेन संवुतो सिया।

कायदुच्चरितं हित्वा, कायेन सुचरितं चरे॥

वचीपकोपं रक्खेय्य, वाचाय संवुतो सिया।

वचीदुच्चरितं हित्वा, वाचाय सुचरितं चरे॥

मनोपकोपं रक्खेय्य, मनसा संवुतो सिया।

मनोदुच्चरितं हित्वा, मनसा सुचरितं चरे॥

उत्तर:- ११.शरीर क्षोभ संभाळावा (शरीर क्षोभापासून आपले रक्षण करावे) शरीराने संयमी व्हावे. शरीराचे असत्कार्य सोडून देऊन, शरीराने सत्कार्य करावे.

१२. वाचा–क्षोभ सांभाळावा. वाचेवर संयम करावा. वाणीचा असंयम सोडून देऊन वाणीने सत्कार्य करावे.

१३. मनःक्षोम संभाळावा. मनाचा संयम करावा. मनाचे असत्कर्म सोडून मनाने सत्कार्य करावे.

Q.2. Give reference to context any **two** of the following: **[20]**

खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंचे** संदर्भासह स्पष्टीकरण करा.

a] "अलं, भणे जीवक, यं ते सक्का विना सप्पिना अरोगं कातुं तं करोहि।

पज्जोतराजवत्थु:- पुरे झाले जीवक, तुपा शिवाय मला निरोगी करु शकशील असे काही कर.

b] "ये वत लोके अरहन्तो वा अरहत्तमग्गं वा समापन्ना, अयं तेसं भिक्खु अञ्ञतरो।

सारिपुत्तमोग्गलानपब्बज्जाकथा:- "निश्चितच, जे हया जगात अरहंत आहेत किंवा अरहंत मार्गावर आरुढ झालेले आहेत.

c] अयं नवहि मासेहि, धम्म संगीति निट्ठिता॥

ततियधम्मसंगीति:- नऊ महिन्यात ती धम्म संगिती संपविली.

Q.3. Write short notes on any **two** of the following: **[20]**

खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंवर टीपा** लिहा.

a] बावेरूजातकवण्णना

b] पुण्णोवादसुत्तं

c] पराभव सुत्तं

Q.4. Answer the following any **two**: **[20]**

खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंची** उत्तरे लिहा.

A] Do as directed. सांगितल्या प्रमाणे करा. (Answer in Pali.- पालित उत्तरे लिहा)

१. आयस्मन्ता महासमणे ब्रह्मचारेयं चरिस्सन्ति । [वर्तमान काळ करा] Write in present tense.

उत्तर:- आयस्मन्ता महासमणे ब्रह्मचरियं **चरन्ति** । [वर्तमान काळ करा] Write in present tense.

२. को पन वादो ....[सातहि] अपरिहानियेहि धम्मेहि। [योग्य शब्द भरा] Fill appropriate words.

उत्तर:- को पन वादो **सत्तहि**[सातहि] अपरिहानियेहि धम्मेहि। [योग्य शब्द भरा] Fill appropriate words.

३. अम्मा= **माता** [समानार्थी शब्द लिहा] Give Synonymous words.

४. सुनापरन्तका मनुस्सो पाणिना पहारं दस्सन्ति। [चुकीची दुरुस्ती करा] Correct the sentence.

उत्तर:- सुनापरन्तका **मनुस्सा** पाणिना पहारं दस्सन्ति।[चुकीची दुरुस्ती करा] Correct the sentence.

५. तस्स च मयं भगवतो धम्मं रोचेम। [एकवचन करा] Make singular.

उत्तर:- तस्स च **अहं** भगवतो धम्मं **रोचेमि** । [एकवचन करा] Make singular.

③

Answer key **Q. P. Code:-**

B] **March** the following pairs. (खालील **जोडया जुळवा.**)

१. समण	ब्राह्मण
२. मनापा	पियरूपा
३. कसाववण्णं	कसावगन्धं
४. निद्दासीली	सभासीली
५. राजपुत्तेहि	सेट्ठिपुत्तेहि

C] Fill in the blanks. (रिकाम्या जागा भरा.)

१. भिक्खुसहस्सं उव्विनि, कातुं **सद्धम्मं** सङ्गहं। (अत्तना / सद्धम्मं)

२. "सो मे धम्ममदेसेसि, अनुकम्पाय **गोतमो**। (गहपति / गोतमो)

३. पहूतवित्तो **पुरिसो**, सहिरञ्ञो सभोजनो। (पुरिसो / चरन्त)

४. सञ्चयस्स पन परिब्बाजकस्स तत्थेव उण्हं **लोहितं** मुखतो उग्गञ्छि। (लोहितं / सङ्गहं)

५. "मा, भणे **काक**, भायि, त्वं चेव अरोगो भविस्ससि राजा च। (धनिकेहि / काक)

Q.5. Attempt any **two** of the following: **[20]**

खालीलपैकी कोणतेही **दोन** सोडवा .

a] Write the smiles [उपमा-s] seen in the'अनत्तसंञ्ञा.'
'अनत्तसंञ्ञा' मध्ये दिसणाऱ्या उपमा लिहा.

b] Explain the teaching of 'सत्तअपरिहानियधम्मा.'
'सत्तअपरिहानियधम्मा'ची शिकवण स्पष्ट करा.

c] Write a biographical note on 'अनोपमाथेरीगाथा.'
'अनोपमाथेरीगाथा' वर चरित्रात्मक टीप स्पष्ट करा.

****